

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 marca 2020 r.

Pozycja 94

POSTANOWIENIE z dnia 17 grudnia 2019 r. Sygn. akt Ts 150/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.K. w sprawie zgodności:

art. 184 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842) z art. 70 ust. 4, art. 31 ust. 3 oraz art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 28 września 2018 r. (data nadania), M.K. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżąca złożyła do Międzywydziałowej Komisji Stypendialnej w S. (dalej: Komisja Stypendialna) wniosek o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów za rok akademicki 2016/2017.

Komisja Stypendialna decyzją z 15 listopada 2016 r. (nr [...]) odmówiła przyznania powyższego stypendium. Powołała się na art. 184 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842; dalej: u.p.s.w.) i podniosła, że 10 lipca 2015 r. skarżąca zakończyła studia na Uniwersytecie, uzyskując tytuł magistra.

Skarżąca odwołała się od tej decyzji, a Komisja Stypendialna kolejną decyzją – z 17 stycznia 2017 r. ([...]) utrzymała ją w mocy.

Następnie skarżąca wniosła o uchylenie powyższych decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w S., który wyrokiem z 17 września 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił jej skargę.

Skarga kasacyjna została oddalona wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 maja 2018 r. (sygn. akt [...]).

Skarżąca podnosi, że zgodnie z art. 184 ust. 5 u.p.s.w. w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2011 r. (do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz zmianie niektórych ustaw; Dz. U. Nr 84, poz. 455)

studentowi drugiego kierunku studiów, który zakończył edukację na pierwszym kierunku tytułem zawodowym magistra, przysługiwało stypendium rektorskie dla najlepszych studentów.

W ocenie skarżącej znowelizowany przepis w zakresie, w jakim wyłącza prawo do świadczeń – o których mowa w art. 173 u.p.s.w. – dla tych studentów, którzy po ukończeniu studiów kontynuują naukę na innym kierunku studiów, jest niezgodny z zasadą sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji), zasadą proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji), zasadą równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji) oraz z zasadą nakładającą na władze publiczne obowiązek zapewnienia obywatelom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia (art. 70 ust. 4 Konstytucji).

Zdaniem skarżącej, w świetle art. 32 Konstytucji jest ona dyskryminowana z uwagi na posiadany tytuł magistra, gdyż stypendium za dobre wyniki w nauce przyznane może być tylko tym osobom, które nie ukończyły studiów wyższych. W jej opinii podobne zróżnicowanie nie znajduje uzasadnienia w żadnej z przesłanek uprawniających do ograniczenia konstytucyjnego prawa czy wolności z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Skarżąca podnosi również, że ze stypendium za dobre wyniki w nauce korzystać mogą absolwenci studiów wyższych ukończonych poza granicami Polski, a także osoby, które studiując na pierwszym z kierunków korzystały z pomocy państwa, ale nie ukończyły studiów. Zdaniem skarżącej, jedynym kryterium dostępu do stypendium, o które się ubiegała, powinny być wyniki w nauce. Wprowadzenie dodatkowego kryterium jest, jej zdaniem, niezgodne z art. 2 Konstytucji.

Skarżąca podniosła również, że nie zgadza się co do zasady z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 5 listopada 2013 r. (sygn. K 40/12, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 120), w którym orzeczono o zgodności art. 184 ust. 5 u.p.s.w. z art. 32 w związku z art. 2 i art. 70 ust. 4 Konstytucji.

Zarządzeniem z 8 października 2019 r. sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dalej: zarządzenie sędziego TK) wezwał do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego, upoważniającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem, które umożliwi identyfikację sprawy, w związku z którą zostało udzielone;

2) wskazanie, czy wydanie orzeczenia w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw (zaskarżony przepis utracił moc obowiązującą 1 października 2018 r. na mocy art. 169 pkt 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; poz. 1669) wraz z uzasadnieniem powyższego.

Pismem z 21 października (data nadania) skarżąca usunęła brak wskazany w pkt 2 zarządzenia sędziego TK oraz dołączyła do niego pełnomocnictwo o którym mowa w pkt 1.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do oceny merytorycznej.

2.1. Skargę sporządził radca prawny, który przedłożył stosowne pełnomocnictwo obejmujące sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz reprezentowanie skarżącej przed Trybunałem zgodnie z art. 44 u.o.t.p. TK.

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, ponieważ od niekorzystnego dla niej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 maja 2018 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwyczajny środek zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, gdyż powyższe ostateczne orzeczenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącej 29 czerwca 2018 r., a skarga została złożona w Trybunale 28 września 2018 r. (data nadania).

2.4. Przedmiotem skargi jest art. 184 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842).

2.5. W skardze konstytucyjnej skarżąca przedstawiła stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p. TK), określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazała przysługujące jej konstytucyjne prawa i sposób w jaki zostały, jej zdaniem, naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącą zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.